

Hjemløshed er et af de væsentlige samfundsmæssige problemer, der behandles i EU's strategi for social beskyttelse og inklusion. Forebyggelse af hjemløshed eller genhusing af hjemløse kræver en forståelse af processerne, der fører til hjemløshed og en generel forståelse af, hvad begrebet hjemløshed betyder.

FEANTSA (Den europæiske sammenslutning af organisationer som arbejder med mennesker som er hjemløse) har udviklet ETHOS-klassifikationen, som er en typologi over hjemløshed og boligmæssig eksklusion.

ETHOS-klassifikationen tager udgangspunkt i en begrebsmæssig forståelse af, at der er tre domæner, som konstituerer et 'hjem'. At have et hjem kan

forstås som at have en passende bolig (eller rum), som en person og hans eller hendes familie har eneretten til at råde over (fysiske domæne); at have mulighed for at opretholde en privatsfære og varetage sociale relationer heri (sociale domæne), og at have den juridiske råderet til at bebo boligen (retslige domæne). Fraværet af en eller flere af disse domæner leder til fire hovedkategorier: Uden opholdssted, boligløs, usikker bolig, og utilstrækkelig bolig. Alle fire kategorier indikerer fraværet af et hjem. ETHOS klassificerer således mennesker, som er hjemløse, ud fra deres boligsituation. Disse begrebslige kategorier er opdelt i 13 operationelle kategorier som kan benyttes til fx at kortlægge hjemløshed, og til at udvikle, monitorere og evaluere politikker.

		Operational kategori	Situation	Beskrivelse	
Begrebslig kategori	UDEN OPHOLDSSTED (ROOFLESS)	1	Personer, som sover i det offentlige rum	1.1 Sover udenfor	Sover på gaden/i det offentlige rum, uden ly som kan defineres som et opholdssted
		2	Personer på natherberg/natcafé	2.1 Natherberg/natcafé	Lavtærskeltilbud om overnatning uden døgnophold
	BOLIGLØS (HOUSELESS)	3	Personer i botilbud for hjemløse	3.1 Akutte botilbud for hjemløse 3.2 Midlertidige botilbud 3.3 Midlertidige udslusningstilbud	Hvor opholdsperioden er af kortere varighed
		4	Personer på botilbud for kvinder	4.1 Kvindeherberg/krisecentre	Kvinder som opholder sig på grund af vold i hjemmet og hvor opholdsperioden er af kortere varighed
		5	Personer i boliger for indvandrere/flygtninge	5.1 Midlertidig bolig/modtagelsescentre (asylcentre) 5.2 Midlertidig indkvartering for udenlandske arbejdere	Indvandrere/flygtninge i midlertidig indkvartering på grund af deres indvandrer/flygtningestatus
		6	Personer som skal løslades/udskrives fra institutioner	6.1 Fængsler	Står foran en løsladelse uden boligløsning
				6.2 Behandlingsinstitutioner	Længere ophold end nødvendigt på grund af manglende bolig
	6.3 Børnehjem	Ingen efterfølgende bolig (fx efter fyldt 18 år)			
	7	Personer som modtager langvarig støtte (pga. hjemløshed)	7.1 Plejehjem/plejeboliger for ældre hjemløse 7.2 Botilbud med bostøtte (for tidligere hjemløse)	Længerevarende tilbud, herunder pleje- og støttetilbud til tidligere hjemløse (normalt længere end ét år).	
	USIKKER BOLIG (INSECURE HOUSING)	8	Personer, som lever i en usikker boligstuation	8.1 Midlertidigt hos familie/venner	Bor i almindelig bolig, men ikke egen bolig pga. mangel på egnet bolig
				8.2 Uden (frem)lejekontrakt	Bolig uden lejekontrakt; illegal husbesættelse
				8.3 Ulovlig jordbesættelse	Benyttelse af jord/grund uden legal kontrakt
	9	Personer, som lever med en trussel om udsættelse	9.1 Udsættelser (fra lejet bolig)	Hvor udsættelse er begæret	
9.2 Tvangsauktioner (fra ejerbolig)			Hvor der er indgivet begæring om tvangsauktion		
10	Personer, som lever med en trussel om vold	10.1 Huspektakler/vold i hjemmet registreret af politiet	Hvor et sikkert sted til ofre for vold i hjemmet sikres af myndighederne		
UTILSTRÆKKELIG BOLIG (INADEQUATE HOUSING)	11	Personer, som lever i midlertidige strukturer.	11.1 Mobil home/campingvogn o.l.	Ikke beregnet til almindelig beboelse	
			11.2 Irregulær bebyggelse	Slumbebyggelse	
			11.3 Midlertidige bygninger	Semi-permanent bebyggelse, barak, skur e.l.	
	12	Personer, som lever i boliger uegnet til beboelse	12.1 Bolig ikke egnet/godkendt til beboelse	Boliger som er uegnet til beboelse ifølge national lovgivning	
	13	Personer, som lever i overfyldte boliger	13.1 Højeste nationale norm for, hvor mange der bør bo sammen på et givent areal	Overskrider nationale standarder for personer pr. rum/kvadratmeter	

Oversættelse: Lars Benjaminsen, SFI – Det nationale Forskningscenter for Velfærd.

FEANTSA is supported financially by the European Commission. The views expressed herein are those of the author(s) and the Commission is not responsible for any use that may be made of the information contained herein.